

רשומות

הצעות חוק

14 במרס 1984

1674

ב' באדר ב' התשמ"ד

עמוד

192

חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (תיקון מס' 5), התשמ"ד-1984

חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (תיקון מס' 5), התשמ"ד-1984

1. בסעיף 1 לחוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975 (להלן – החוק העיקרי), בהגדרת "נזק גוף" בסופה יבוא "לרבות פגיעה בהתקן היוני לתפקוד אחד מאברי הגוף שהיה מותקן בגוף הנפגע בעת אירוע תאונת הדרכים".

2. בסעיף 3(ב) לחוק העיקרי, אחרי ל"כלי הרכב" יבוא "בתאונת דרכים שבה היו מעורבים מספר כלי רכב", ובסופו יבוא "לענין חלוקת התבות בין הנהגים לפי סעיף קטן זה, רואים כלי רכב כמעורב בתאונת דרכים אם בעת התאונה היה מגע בינו לבין כלי רכב אחר או בינו לבין הנפגע".

3. בסעיף 4 לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (א), פסקה (2) תסומן (3) ובמקום פסקה (1) יבוא :

"(1) בחישוב הפיצויים בשל אבדן השתכרות ואבדן כושר השתכרות לא תובא בחשבון הכנסה העולה על שילוש השכר הממוצע במשק (להלן – הכנסה מרבית); היה שיעור אבדן השתכרותו ואבדן כושר השתכרותו של הנפגע פחות ממאה אחוזים, תופחת גם ההכנסה המרבית שתובא בחשבון בחישוב הפיצויים, באותו שיעור ;

לענין פסקה זו, "השכר הממוצע במשק" – השכר הממוצע כמשמעותו בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשכ"ח-1968, כפי שהוא ערב קביעת הפיצוי ;

דברי הסבר

אין "מעורבים" כאמור תחול תבות הנהג ברכב לפי הוראות סעיף 2 לחוק העיקרי.

סעיף 3 לחוק העיקרי קובע תקרה על אבדן ההשתכרות וכושר ההשתכרות והוא הסכום השווה לשכר הממוצע במשק, בעת מתן פסק הדין, כפול שלוש.

מתברר כי דרך חישוב הפיצויים במקרה של נפגע שנגרם לו אבדן חלקי של ההשתכרות הרגה לעתים מכוונת מציעי החוק העיקרי. היו שסברו כי בתביעת נפגע כאמור שהפיצוי המגיע לו אינו עולה על ש"ל"וש השכר, ניתן לחשב את הפיצוי על פי הכנסתו הממשית העולה על שילוש השכר. אולם, דרך חישוב זו גרמה לכך שנכה חלקי כאמור זכה לפיצוי יחסי גבוה יותר מן הפיצוי שניתן לנכה בנכות מלאה אף אם נפגע באותה תאונה. בכך יש משום הפליה לרעה על הנכה המלא.

1. המונח נזק גוף מוגדר בסעיף 1 לחוק העיקרי כלהלן: "נזק גוף" – מוות, מחלה, פגיעה או ליקוי גופני, נפשי או שכלי". מוצע להב-תיר כי הגדרה זו כוללת גם פגיעה בתותבת או בהתקן היוני אחר המחובר לגוף כגון מכשיר שמיעה או קוצב לב, וכי מוטלת חובת פיצוי על פי החוק גם על פגיעה בהתקן כאמור המחובר לגופו של מי שנפגע בתאונת דרכים.

2. סעיף 3(ב) לחוק העיקרי מסדיר את חלו-קת החבות של נהגים כלפי אדם שנפגע בתאונת דרכים מהוץ לכלי הרכב כאשר בתאונה מעורבים מספר כלי רכב. הברות הביטוח החליטו לפשט את הסדרי הפיצוי וחתמו על הסכם לפיו נקבע כי רכב "מעורב בתאונה" הינו רכב שהיה מגע בינו לבין רכב אחר או בינו לבין הנפגע בתאונה. מוצע לאמץ הסדר זה ולתת לו תוקף חוקי. בתאונה שבה

1 ס"ח התשל"ה, עמ' 234; התשל"ח, עמ' 49; התשמ"ב, עמ' 69 ועמ' 188; התשמ"ג, עמ' 42.
2 ס"ח התשכ"ח, עמ' 108.

(2) היו הפיצויים האמורים פטורים ממס הכנסה יחשבו הפסדי הנפגע לענין פיצויים אלה לפי הכנסתו לאחר ניכוי מס הכנסה החל עליה בעת קביעתם, ובלבד שההפחתה בשל ניכוי המס כאמור לא תעלה על 25 אחוזים מן ההכנסה שלפיה יחשבו פיצויים אלה.

(2) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא :

"(ג) בית המשפט רשאי ליתן פסק דין על דרך הפשרה לענין זכותו של נפגע לפיצוי לפי חוק זה, אם בעלי הדין הסכימו לתת לבית המשפט סמכות כאמור."

4. אחרי סעיף 6 לחוק העיקרי יבוא :

הוספת סעיפים
א6 ו-א7

"מומחה רפואי"

א6. (א) שר המשפטים רשאי לקבוע בתקנות הוראות בדבר מינוי מומחה אשר יחווה דעתו בענין הנכות הרפואית של נפגע, או בכל נושא רפואי אחר לרבות דרכי שיקומו של הנפגע, ובדבר סמכויותיו וחובותיו.

(ב) מוגה מומחה כאמור בסעיף קטן (א), יחולו הוראות אלה :

- (1) בעלי הדין לא יהיו רשאים להזמין את המומחה לבית המשפט לחקירה או להביא עדות נוספת של מומחה לענין הנדון אלא ברשות בית המשפט מטעמים מיוחדים שיירשמו;
- (2) כל צד יהיה רשאי, ברשות בית המשפט, להפנות אל המומחה בכתב שאלות הבהרה לחוות הדעת שנתן;
- (3) שכרו של המומחה ישולם בידי בעלי הדין או אחד מהם, כפי שיראה בית המשפט.

דברי הסבר

של מומחה שקבע בית המשפט. מצב זה גורם לסחבת ולבזבוז משועשוע של משאבים ומוצע לבטל.

ועדה המשנה ליעול ההליכים במשפטים אורחיים בראשות השופט יעקב מלץ מצאה גם היא כי המצב לקוי והמליצה לתקן את הוראות תקנה 172 לתקנות סדר הדין האזרחי בתוראה שתחול על כלל תביעות הגזיקין.

ההצעה המובאת כאן מאמצת את המלצות ועדת מלך הוד הגבלת התיקון למגזר תביעות הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים וזאת במגמה לבדוק תחילה הפעלתן במגזר זה.

בנוסף מוצע כי אם נתקבלה קביעה בענין נכותו הרפואית של נפגע בשל אותה תאונת דרכים לצורך חוק אחר, לפני שמיעת הראיות, תחייב קביעת זו גם לצורך תביעה לפי חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תוך מתן אפשרות לצד שלא השתתף בהליך לפי החוק האחר להביא ראיות.

מוצע להבהיר כי באבדן חלקי של ההשתכרות או כושר ההשתכרות יהיה בסיס החישוב שילוש השכר הממוצע אשר יופחת ככל שיפחת אחוז הנכות התפי קודית של הנפגע. כך למשל, מי שאבדן השתכרותו שלו נקבע ל-50% יהא זכאי לפיצוי עד לגובה של 50% משילוש השכר הממוצע.

כן מוצע להסמיק את בית המשפט ליתן, בהסכמת הצדדים, פסק דין על דרך הפשרה. הצעה זו עשויה לתרום לקיצור ההליכים.

סעיף 4 נושא חוות דעת של מומחים הסותרות זו את זו מעורר בעיות קשות ביותר בבתי המשפט וזכה לביקורת הריפה הן מצד שופטי בתי המשפט והן מצד הגופים הנזקקים להן. המצב כיום הוא בלתי נסבל, כאשר לפני בית המשפט הדין בתביעות פיצויים לנפגע בתאונת דרכים מובאות שתי חוות דעת רפואיות: אחת של התובע והשניה של הברת הביטוח, ולרוב אין מנוס מבקשת חוות דעת שלישית

- 6ב. נקבעה על פי כל דין דרגת נכות לנפגע בשל הפגיעה שנגרמה לו באותה תאונת דרכים, לפני שמיעת הראיות — תחייב קביעה זאת גם לצורך תביעה על פי חוק זה; ואולם בית המשפט יהיה רשאי להתיר לבעל דין בתביעה לפי חוק זה, שלא היה צד בהליך שלפיו נקבעה הנכות לפי הדין האחר, להביא ראיות לסתור את הקביעה האמורה, אם שוכנע שמן הצדק להתיר זאת מטעמים מיוחדים שיירשמו.
5. אחרי סעיף 12 לחוק העיקרי יבוא:
- 10א. תלה על הקרן הבות כאמור בסעיף 12(א)(3), יראו את הקרן, כלפי המפרק, כנושה של המבטח לגבי סכום החבות.
- 10ב. (א) היה מבטח הנמצא בפירוק מבוטח בביטוח משנה בפני חביות שהוא עשוי להתחייב בהן כלפי צד שלישי ולגבי המקרה הלה חבות הקרן כאמור בסעיף 12(א)(3), יעברו זכויותיו של המבטח כלפי מבטח המשנה לגבי אותו מקרה לקרן, על אף האמור בדין אחר, והקרן תהא רשאית לתבוע את מבטחי המשנה על פי זכויות אלה.
- (ב) טענה שמבטח המשנה יכול לטעון כלפי המבטח תעמוד לו גם כלפי הקרן.
- (ג) חוזה ביטוח משנה ופעולה של המבטח אין כוחם לגרוע מזכויות שהוקנו לקרן לפי חוק זה.
6. אחרי סעיף 15 לחוק העיקרי יבוא:
- 15א. דין נכסי הקרן לענין מס הכנסה כדין נכסי המדינה.
7. בסעיף 3(א)(1) לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התשל"ל—1970, במקום "מותו או הבלה גופו של אדם שנגרמו" יבוא "נזק גוף שנגרם לאדם" ובסופו יבוא "לענין זה, "נזק גוף" — כמשמעותו בחוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה—1975".

דברי הסבר

סעיף 5 סעיף 12(א)(3) לחוק העיקרי קובע כי הפקידת של הקרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים לפצות נפגע כאשר המבטח שביטח אותו נמצא בפירוק. לאחר שהועלו ספקות בדבר סמכותה של הקרן כנושה כלפי המפרק של חברת ביטוח הנמצאת בפירוק, מוצע להבהיר ברשע זה ולקבוע את זכויות הקרן בפירוק, הן לגבי המפרק והן לגבי מבטחי המשנה של החברה שבפירוק.

סעיף 6 מוצע לקבוע כי דין רכוש של הקרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים לענין מס הכנסה

3 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 15, עמ' 320.

